

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1Ps/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5721203038
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5721203038.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou vo veci starostlivosti o A. B., nar. XX. X. XXXX, ako osobu obmedzenú v spôsobilosti na právne úkony, trvale bytom C. B., t. č. v D. C. E., F. B. XX, XXX XX E., zastúpeného opatrovníkom G. B., nar. X. X. XXXX, trvale bytom H. H., prechodne bytom B. XXXX/XX, I., v konaní zastúpeného procesným opatrovníkom Mestom Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 170, Liptovský Hrádok, v konaní o návrhu opatrovníka G. B. na zmenu opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Mení sa rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1Ps/8/2019-133 zo dňa 20. 1. 2021 v časti o ustanovení opatrovníka a určení jeho povinností tak, že súd o d v o l á v a G. B., nar. X. X. XXXX, z funkcie opatrovníka A. B., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom C. B., t. č. bytom B. XX, E..

II. Súd u s t a n o v u j e A. B., nar. XX. X. XXXX, opatrovníka Mesto Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 170, Liptovský Hrádok, IČO: 00 315 494

III. Opatrovník j e p o v i n n ý A. B. zastupovať v rozsahu danom rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1Ps/8/2019-133 zo dňa 20. 1. 2021.

IV. Opatrovník j e p o v i n n ý podávať súdu jedenkrát ročne, vždy k 31. 1. príslušného kalendárneho roka, správu o A. B., o výkone funkcie opatrovníka a správu o nakladaní s majetkom A. B..

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 4. 10. 2021 podal opatrovník G. B. návrh na zmenu opatrovníka ustanoveného jeho bratovi A. B. rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1Ps/8/2019 zo dňa 1. 12. 2020, a namiesto seba navrhol ustanoviť bratovi opatrovníka Mesto Liptovský Hrádok. Svoj návrh odôvodnil tým, že brat má nevhodné správanie, nemôže byť v domácom prostredí, kde má opatrovník dve maloleté deti, v byte, ktorý majú v podnájme na siedmom poschodí, keď správanie A. B. je nevládnuteľné, je agresívny k malým deťom, a nevyhnutné je jeho umiestnenie v DSS. Súčasťou podaného návrhu sú lekárske správy svedčiace o opakovaných hospitalizáciách A. B., a to v Univerzitetnej nemocnici Bratislava, na V. internej klinike LF UK a UNB v dňoch od 3. 9. 2021 do 10. 9. 2021, odkiaľ bol prevezený do Liptovskej nemocnice s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš na psychiatrické oddelenie – uzavreté v dňoch od 10. 9. 2021 do 14. 9. 2021, a následne do Fakultnej nemocnice s poliklinikou Žilina, psychiatrické oddelenie 1A-akútne, pre dekompenzáciu zdravotného stavu, intoxikáciu psychofarmakami, kvantitatívnu poruchu vedomia.

2. Návrh na zmenu opatrovníka bol doručený pôvodne Okresnému súdu Martin, ktorý postúpil spis Okresnému súdu Liptovský Mikuláš podľa ust. § 3 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), § 5 CMP, § 6 ods. 1 CMP a § 273 CMP, ako súdu miestne príslušnému, keď A. B. má evidované bydlisko v Meste Liptovský Hrádok, o obmedzení jeho spôsobilosti na právne úkony rozhodoval Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom sp. zn. 1Ps/8/2019. Postúpenie príslušnosti na Okresný súd Liptovský Mikuláš odôvodnil Okresný súd Martin záujmom hospodárnosti a účelnosti konania, i vzhľadom k ust. § 273 CMP.

3. Dňa 16. 2. 2022 oznámil G. B., že jeho brat u neho nebyva asi dva mesiace. Neužíval lieky, bol nezniesiteľný, neustále do bytu chodili kvôli nemu policajti, pri bratovi nechcel byvať a odmietal ísť do útulku pre bezdomovcov.

4. Z úradnej činnosti súd v prejednávanej veci zistil, že dňa 23. 12. 2021 bol A. B. vzatý do väzby, ktorá sa začala vykonávať dňa 21. 12. 2021 o 02.50 hod. Z oznámenia Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon trestu odňatia slobody Žilina zo dňa 10. 11. 2022 mal súd preukázané, že A. B. bol prepustený dňa 9. 11. 2022 na výkon ústavného ochranného psychiatrického liečenia.

5. V prejednávanej veci uznesením zo dňa 15. 11. 2023 súd ustanovil A. B. procesného opatrovníka Mesto Liptovský Hrádok a súčasne ho predvolal na pojednávanie. 1. 11. 2023 doručilo Mesto Liptovský Hrádok svoje stanovisko ku predpokladanému ustanoveniu opatrovníka A. B.: Mesto Liptovský Hrádok nemá žiadne informácie o osobe A. B. od roku 2019. V prípade návrhu určenia Mesta Liptovský Hrádok za opatrovníka menovanému z titulu jeho trvalého pobytu v Liptovskom Hrádku, Mesto Liptovský Hrádok opatrovníctvo odmieta, aj vzhľadom na osobu A. B., jeho zdravotný stav a vážne psychiatrické diagnózy. Výkon opatrovníctva, vzhľadom na to, že A. B. sa nezdržiava na území mesta, ani v jeho blízkom okolí, by bol nevhodný a v rozpore so zákonnými zásadami, ktoré majú byť dosiahnuté ustanovením opatrovníka. A. B. je občanom mesta z dôvodov, že bol klientom zariadenia Centra sociálnych služieb EDEN, sady M. R. Štefánika 66/3, Liptovský Hrádok, v ktorom bol prihlásený na trvalý pobyt, a po jeho premiestnení ďalšie zariadenia nechceli povoliť A. B. trvalý pobyt. Od roku 2019 sa menovaný nezdržiava na území mesta, a Centrum sociálnych služieb EDEN mu zrušilo trvalý pobyt v súlade s § 5 a § 7 ods. 1 písm. f) v spojení s § 7 ods. 3 Zákona č. 258/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov SR v znení neskorších predpisov.

6. Dňa 19. 12. 2023 bolo vykonané pojednávanie za prítomnosti doterajšieho opatrovníka G. B. a za prítomnosti procesného opatrovníka – Mesta Liptovský Hrádok. A. B. doručil súdu dňa 7. 12. 2023 vyhlásenie o súhlase s vykonaním pojednávania a s rozhodnutím vo veci samej v jeho neprítomnosti. Opatrovník i procesný opatrovník vyjadrili súhlas s vykonaním pojednávania v neprítomnosti A. B..

7. Navrhovateľ zotrval na svojom návrhu na zrušenie jeho funkcie opatrovníka, nemá viac záujem a možnosti výkonu tejto funkcie. Keď sa brat zdržiaval u neho doma, bolo to ťažké. Viackrát musel z nočnej zmeny z Ružomberka odísť domov, pretože manželka sa ho bála, bol agresívny, nechcel užívať lieky. Zdôraznil, že kvôli bratovi mal častejšie výjazdy aj do Bratislavy, väčšinou do nemocníc, keď brata našli pod vplyvom alkoholu. Stalo sa, že si vyžobral peniaze na alkohol a následne ho našli niekde v uličke v bezvedomí priotráveného alkoholom. Aktuálne je brat stále umiestnený v Psychiatrickej liečebni v Sučanoch. Je veľmi ťažké nájsť zariadenie, kde brata príjmu. Predpokladá, že zo Sučian ho ešte neprepustia. Radil sa aj so psychiatrickou A. J. A., ktorá sa vyjadrila, že pobyt brata v domácom prostredí nie je vhodný, mal by byť umiestnený jedine v zariadení domova sociálnych služieb.

8. Zástupkyňa Mesta Liptovský Hrádok prejavila na pojednávaní porozumenie k dôvodom uvádzaným doterajším opatrovníkom a poukázala na minulosť, kedy mesto vykonávalo funkciu opatrovníka A. B. od roku 2015 (pozn.: do 26. 10. 2018), a bolo to veľmi náročné obdobie. A. B. má trvalé bydlisko v C. B. z dôvodu, že tam bol v minulosti umiestnený v domove sociálnych služieb, občanom mesta nie je. Do žiadneho zariadenia sociálnych služieb ho nezoberú, vzhľadom k jeho diagnózam. Narúša život v takýchto zariadeniach, ohrozuje klientov, ohrozuje personál, preto boli doposiaľ všetky zmluvy v doterajších zariadeniach zrušené. A. B. by mal byť umiestnený dlhodobo v uzavretom zariadení.

9. Okrem oboznámenia sa s návrhom doterajšieho opatrovníka A. B., so stanoviskom procesného opatrovníka, súd vykonal dokazovanie i oboznámením s obsahom súvisiacich pripojených spisov týkajúcich sa A. B., s obsahom lekárskeho správ, s výsledkom lustrácie v evidencii Zboru väzenskej

a justičnej stráže, s obsahom výpovede zmluvy o poskytovaní sociálnej služby v DSSaŠZ Liptovský Hrádok, s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1TPo/72/2021, s oznámením ÚVV a ÚVTOS Žilina, i s písomným oznámením Mesta Liptovský Hrádok ku otázke výkonu funkcie opatrovníka, taktiež s obsahom písomného oznámenia A. B..

10. Z výsledku lustrácie v databáze registra obyvateľov SR mal súd jednoznačne a bez pochybností preukázané, že dňa 18. 3. 2019 bol A. B. prihlásený k trvalému pobytu v Meste Liptovský Hrádok.

11. Z rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9Ps/19/2014-71 zo dňa 19. 10. 2015 vyplýva, že A. B. bol pozbavený v spôsobilosti na právne úkony. Za opatrovníka mu bolo ustanovené Mesto Liptovský Hrádok.

12. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1Ps/8/2018-24 zo dňa 3. 10. 2018 súd odvolal Mesto Liptovský Hrádok z výkonu funkcie opatrovníka A. B. a ustanovil nového opatrovníka Obec Smrečany, keď A. B. bol umiestnený od 24. 9. 2018 v Domove sociálnych služieb a špecializovanom zariadení Liptovský Hrádok, pracovisko Smrečany.

13. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1Ps/8/2019-133 zo dňa 1. 12. 2020 bol zrušený rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9Ps/19/2014-71 zo dňa 30. 9. 2015, ktorým bol A. B. pozbavený v celom rozsahu spôsobilosti na právne úkony, a súd rozhodol o čiastočnom obmedzení jeho spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý nakladať so sumou v peňažných prostriedkoch prevyšujúcou 15,- eur týždenne alebo vecami v hodnote prevyšujúcej 15,- eur týždenne, nie je spôsobilý uzatvárať dohody, zmluvy a preberať záväzky, ktorých hodnota prevyšuje 15,- eur týždenne, uzatvárať dohody, zmluvy a preberať záväzky, ku ktorým je podľa dohody zmluvných strán alebo zo zákona potrebná písomná forma. Súd súčasne odvolal Obec Smrečany z výkonu funkcie opatrovníka, do ktorej bol ustanovený uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1Ps/8/2018 – 24 zo dňa 3. 10. 2018, a A. B. bol ustanovený za opatrovníka jeho brat, G. B..

14. Z obsahu oznámenia Domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia Liptovský Hrádok (prevádzka Smrečany) zo dňa 14. 2. 2022 vyplýva, že dňa 29. 4. 2021 bola s A. B. rozviazaná zmluva o poskytovaní sociálnej služby. Z obsahu samotnej výpovede zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb vyplýva odôvodnenie, že A. B. po ukončení ústavnej ochrannej liečby v Psychiatrickej liečebni Sučany, po príchode do zariadenia 8. 4. 2021 svojim konaním neakceptoval bežný život v zariadení, hrubo porušoval dobré mravy a domáci poriadok, najmä tým, že sa opakovane vulgárne správal voči personálu a prijímateľom sociálnej služby, čím narušal občianske spolužitie. Opakovane porušil protiepidemické opatrenia, príkaz riaditeľa č. 1, tým, že bez oznámenia službukonajúcemu personálu opúšťal zariadenie bez osobných ochranných pomôcok a zdržiaval sa na súkromných pozemkoch obyvateľov obce bez ich súhlasu. Z obce boli obdržané viaceré upozornenia na jeho nevhodné správanie. Opakovane bol vyzývaný, aby sa tohto správania zdržal, lebo svojim konaním ohrozuje život a zdravie ostatných spoluobyvateľov. Trikrát bol písomne napomenutý, o čom bol informovaný aj opatrovník menovaného G. B.. Opatrovník výpoveď zmluvy akceptoval.

15. Z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 1Ps/8/2019 mal súd jednoznačne a spoľahlivo preukázané, že ďalšia blízka osoba A. B., jeho otec G. B., nemá záujem o výkon funkcie opatrovníka svojmu synovi, nemá stále bydlisko, do práce chodí príležitostne, so synom bol (v roku 2020) naposledy pred 6 rokmi. Sestra A. B. K. K., J. B., žije v Nemecku, pred bratom G. B. sa vyjadrila, že vzhľadom ku vzdialenosti, nie je možné, aby funkciu opatrovníka vykonávala. A. B. bol v útľom detstve, pre zlyhanie rodiny (nadužívanie alkoholu matky, otec odišiel od rodiny), umiestnený od roku 2003 v krízovom centre, následne v detskom domove, opakovane v psychiatrickej liečebni.

16. V prejednávanej veci v záverečnom prednese navrhol navrhovateľ G. B. vyhovieť jeho návrhu.

17. Zástupkyňa Mesta Liptovský Hrádok v záverečnom návrhu uviedla, že výkon opatrovníctva Mesta Liptovský Hrádok, vzhľadom k tomu, že A. B. sa dlhodobo nezdržiava na území mesta, ani v jeho blízkom okolí, by bol nevhodný a v rozpore so zákonnými zásadami, ktoré majú byť dosiahnuté ustanovením opatrovníka.

18. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

19. Podľa § 272 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

20. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

21. Podľa § 276 CMP, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

22. Podľa § 277 ods. 1 a 2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

23. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

24. Podľa čl. 67 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z., povinnosti a obmedzenia pri výkone územnej samosprávy možno obci a vyššiemu územnému celku ukladať zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy podľa čl. 7 ods. 5.

25. Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

26. Konanie o ustanovenie opatrovníka v zmysle § 272 CMP a nasl. je možné začať ex offo na základe zásady oficiality, a takisto na základe návrhu účastníka konania, ktorým je v tomto prípade terajší opatrovník G. B.. O ustanovení hmotnoprávneho opatrovníka rozhoduje súd v mimosporovom konaní. Funkcia opatrovníka plní vo všeobecnosti funkciu ochrany subjektov v hmotnoprávných vzťahoch. Subjekt opatrovníka nemusí byť výlučne fyzická osoba, avšak z ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva preferencia určitých subjektov a ich ustanovenie do tejto funkcie. Ide najmä o príbuzných fyzickej osoby. Konanie o ustanovenie opatrovníka je ovládané princípom materiálnej pravdy a v konaní sa uplatňuje vyšetrovací princíp. Na strane opatrovníka musia byť splnené predpoklady, a to spôsobilosť na právne úkony, morálne predpoklady, osobnostné predpoklady, zdravotné predpoklady, finančné zabezpečenie opatrovníka, vzájomné primerané vzťahy opatrovníka a opatrovanca, absencia kolízie záujmov, vzťahy v rámci príbuzenského pomeru.

27. Ustanovenie opatrovníka do funkcie predpokladá jeho súhlas s týmto ustanovením. Právna úprava rešpektuje aj právo opatrovníka následne žiadať, aby bol z funkcie odvolaný. Ak opatrovník takýto návrh podá, súd ho z funkcie opatrovníka odvolá. Tunajší súd už v konaní sp. zn. 1Ps/8/2019 zisťoval záujem a možnosti najbližších príbuzných A. B. vykonávať funkciu opatrovníka v jeho prospech. Jedinou blízkou osobou, ochotnou a spôsobilou vykonávať túto funkciu, bol jeho brat G. B.. Okruh iných fyzických osôb vhodných pre výkon funkcie opatrovníka v konaní zistený nebol. Vzhľadom k tomu, že výkon funkcie opatrovníka následne spôsobil výrazné narušenie rodinného a sociálneho života G. B., v dôsledku nezvládnuteľného správania A. B., súd ho z tejto funkcie odvolal na základe uplatnenia práva odvolať svoj predchádzajúci súhlas. Za danej situácie súd pristúpil k aplikovaniu zákonnej úpravy podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka a za opatrovníka pre opatrovanca A. B., ktorý, ako osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, opatrovníka musí mať, ustanovil orgán miestnej správy, ktorým je Mesto Liptovský Hrádok, v ktorom má A. B. evidované trvalé bydlisko. V zmysle konštantnej súdnej judikatúry sa zásadne vyžaduje, aby súdom ustanovovaný opatrovník s prevzatím funkcie opatrovníka súhlasil a aby nebol do tejto funkcie ustanovený proti svojej vôli, na druhej strane, ak vhodná fyzická osoba zistená nebola, niet inej možnosti ako ustanoviť tzv. verejného opatrovníka, keď súd musí zabezpečiť ochranu práv osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony ustanovením jej opatrovníka, a to v súlade s ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré je formulované imperatívne. Za danej

situácie, keď súd takto musí obligatórne ustanoviť osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony opatrovníka, stáva sa nesúhlas obce s výkonom tejto funkcie právne irelevantným. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej, ustanovenie orgánov miestnej štátnej správy, prípadne ich zariadení, za opatrovníka občana, nie je viazané na súhlas týchto orgánov a organizácií. Ak sa nepodarilo nájsť vhodného občana - fyzickú osobu pre túto funkciu, povinnosťou súdu je, aby ustanovil orgán miestnej správy (R 45/1986). Súd teda nemohol prijať argumentáciu Mesta Liptovský Hrádok, že výkon opatrovníctva Mesta Liptovský Hrádok, vzhľadom k tomu, že A. B. sa dlhodobo nezdržiava na území mesta, ani v jeho blízkom okolí, by bol nevhodný a v rozpore so zákonnými zásadami, pretože táto argumentácia nemá oporu v zákonnej úprave. Hoci je zrejmé, že občan A. B. sa aktuálne dlhšiu dobu nezdržiava v meste Liptovský Hrádok, jeho trvalým evidenčným bydliskom ostáva práve toto mesto. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že aktuálny pobyt menovaného v obci E., vzhľadom na dočasný charakter jeho pobytu v Psychiatrickej liečebni, nachádzajúcej sa v tejto obci, nemožno zadefinovať ako pobyt trvalý, ani ako pobyt dlhodobejšieho charakteru, práve pre dočasnosť výkonu súdom nariadeného ochranného liečenia. Taktiež vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie, nie je v tomto štádiu možné ustáliť, ani odhadnúť ďalšie miesto potenciálneho pobytu menovaného. V uvedenom kontexte sa javí byť v súčasnosti ako najstabilnejšou kategóriou preukázané existujúce trvalé evidenčné bydlisko menovaného v Meste Liptovský Hrádok, s čím súvisia zákonným vymedzené práva a povinnosti orgánu miestnej správy. Na základe uvedeného súd ustanovil A. B. za hmotnoprávneho opatrovníka Mesto Liptovský Hrádok, ktorého povinnosti sú vymedzené rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1Ps/8/2019-133 zo dňa 1. 12. 2020 tak, že je povinný A. B. zastupovať pri právnych úkonoch, ktorých hodnota prevyšuje 15,- eur týždenne, na ktoré A. B. nie je spôsobilý, spravovať jeho majetok v bežných veciach, a ak nejde o bežnú vec, musí byť právny úkon schválený súdom. Rozsah obmedzenia spôsobilosti A. B. na právne úkony, určený uvedeným rozsudkom, je taktiež nedotknutý.

28. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia v štyroch rovnopisoch na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.